

ПІДГОТОВКА ПЕДПРАЦІВНИКІВ ДО ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОГО СТАВЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ ДО ЗДОРОВ'Я ЯК ВНУТРІШНІЙ ЧИННИК ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

Гриценко Людмила Іванівна

Навчально-науковий інститут права та психології Національної академії внутрішніх справ, 03035, м. Київ, вул.Кудряшова,10, к.105

Окреслено необхідність підготовки педпрацівників для підвищення їх внутрішньої готовності до фасилітації в навчальному закладі нововведень, пов'язаних із організацією здоровотворчого середовища.

З огляду на перманентне зниження рівня здоров'я населення тривожить той факт, що, за даними статистики, перша хвиля такого погіршення припадає на час шкільного навчання – період розвитку і визрівання організму, адже школа – єдина соціальна інституція, яка так чи інакше організує життєдіяльність практично кожної дієздатної особистості з 6 років до періоду ранньої юності. Більшу частину свого часу підростаюча особистість проводить в школі, і тому саме їй належить ведуча роль у формуванні у дитини відповідного ставлення до здоров'я та здорового способу життя.

Традиційно збереження здоров'я школярів вбачалось у скороченні навчального навантаження, збільшенні часу, виділеного на уроки фізкультури, у посиленні гігієнічних вимог до умов навчання тощо. Аналіз результативності цих підходів в психолого-педагогічній літературі виявив їх декларативний характер, який не зачіпає способів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності. Тим паче, не бере до уваги внутрішні чинники впровадження інноваційних процесів у будь-якій організації: зародження та усвідомлення потреби в змінах у функціонуванні системи освіти загалом і конкретного навчального закладу, як організації, що об'єктивно потребує таких змін, зокрема. Адже особливості реагування на інновації відчутно залежать не тільки від характеру, темпераменту людини, її когнітивної, мотиваційної та поведінкової готовності до змін.

Ситуація, що склалася в сучасній загальноосвітній школі, вимагає нових, нестандартних підходів до вирішення проблеми збереження здоров'я дітей в процесі навчання, серед яких на сьогодні відомі наступні: організація спеціальних класів «реабілітації» для соматично ослаблених дітей, створення «шкіл здоров'я», нетрадиційні способи організації і здійснення учбової діяльності.

Ні у кого не викликає сумнівів, що питаннями здоров'я необхідно опікуватись, починаючи з раннього віку. Але які б методи збереження і зміцнення здоров'я учнів не використовувалися в школі, очікуваного ефекту не буде, доки в самих школярів не сформовані потреби і звички відповідально ставитись до власного здоров'я.

Дослідження, проведені нами в 2006-2009 роках на вибірці учнів молодших класів м. Києва (n=260), виявили статистично значущі зв'язки рівнів прояву інтернальності щодо здоров'я та сформованості конативного компонента відповідального ставлення до здоров'я (ВСДЗ)

школярів із такими параметрами, як спосіб життя і характер покладання відповідальності за власне здоров'я значущих дорослих: вчителів та батьків.

Значущість позиції «шкільного дорослого» у формуванні ВСДЗ в учнів молодших класів спонукала нас звернути увагу на підготовку майбутнього вчителя та шкільного психолога. До авторської програми спецкурсу «Психологія здоров'я» для студентів-психологів 4 курсу Інституту соціології, психології та управління НПУ ім. Драгоманова було додано модуль «Формування відповідального ставлення до здоров'я у молодших школярів». Після проходження серії практичних занять та виконання творчих робіт майбутні психологи стали більш критично оцінювати власну поведінку щодо здоров'я, виявляти більшу зацікавленість питаннями організації здоровотворчого середовища в навчальному закладі, вище оцінювати значущість проблеми ставлення до здоров'я і власні навички застосування ігрових методів у роботі з цією категорією школярів.

Отже, теоретична та практична підготовка студентів-психологів приводить до підвищення їх внутрішньої готовності до організаційних змін, необхідних для фасилітації процесу створення здоровотворчого середовища в навчальному закладі.

УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ШКОЛЯРІВ

Грунтей Тетяна Іванівна

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
32300, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, Україна

Розглянута проблема управління процесом пізнавальної діяльності учнів. Пропонується цілезорієнтований підхід до організації навчання школярів.

Модернізація національної школи України передбачає впровадження в педагогічний процес нових концепцій і технологій навчання і виховання. Гуманізація та демократизація суспільного життя вимагає розвитку особистості школярів, розкриття їхнього внутрішнього потенціалу, підготовки до активної життєвої позиції. У цих умовах стає доцільною розробка теоретичних основ управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів.

Необхідність такого дослідження зумовлена також потребами педагогічної практики, в якій поки що не знайшла реалізації як загальна теорія управління, так і загальна теорія пізнавальної діяльності та пізнавальних процесів, що негативно позначається на продуктивності діяльності як учнів, так і вчителів. Новизну будуть становити розроблені й експериментально апробовані компетентісно-орієнтовані технології ефективного управління процесом формування особистісних набутоків у процесі навчально-пізнавальної діяльності.

На початковому етапі дослідження планується на основі детального аналізу науково-теоретичної та навчально-методичної літератури з'ясувати стан розробленості проблеми управління навчально-пізнавальною діяльністю школярів.

Наразі проблема управління навчально-пізнавальною діяльністю досліджувались у таких основних напрямках: